

Yliaikainen raskaus

Lääkärikirja Duodecim

29.4.2022

Naistentautien ja synnytysten erikoislääkäri Aila Tiitinen

- Tutkimukset
- Hoito ja ehkäisy
- Kirjallisuutta

Termiä yliaikaisuus käytetään vasta raskauden keston ylitettyä 42 viikkoa. Nykyisin lähes kaikki äidit ovat käyneet alkuraskauden ultraäänitutkimuksessa, jolloin raskauden kesto on voitu varmistaa ja määrittää oikea laskettu aika. Todellista yliaikaisuutta esiintyy 4–5 %:ssa raskauksista.

Synnytyksen käynnistymisen mekanismi on monelta osin vielä selvittämättä, ja niinpä ei tiedetä, miksi osalla naisista raskaus kestää yli 42 viikkoa. Yliaikaisuuden syyt ovat tuntemattomat. Taustalla on arveltu esiintyvän suvuittaisuutta. Yliaikaisuuden riskitekijöitä ovat ensisynnyttäjäyys, ylipaino, yli 30 vuoden ikä ja aiempi yliaikaisuus. Joskus taustalla voi olla kohtulihaksen toimintahäiriöitä, mutta ne tunnetaan erittäin huonosti.

Tutkimukset

Ensimmäinen arviokäynti äitiyspoliklinikalla yliaikaisuuden vuoksi sovitaan yleensä 10 -12 päivää lasketun ajan jälkeen silloin, kun raskaus on muuten sujunut normaalisti.

Yli 35-vuotiaat synnyttäjät, raskausdiabeetikot ja muut riskiraskaudet (verenpaineen kohoaminen, sikiön kasvunhidastuma) tutkitaan äitiyspoliklinikalla pääsääntöisesti jo rv 41 täytyessä.

Äitiyspoliklinikalla sikiön vointia seurataan tavallisesti ultraäänitutkimuksen ja sykekäyrän (KTG) avulla. Ultraäänitutkimuksessa kiinnitetään huomiota sikiön kokoon, liikkeisiin ja lapsiveden määrään.

Hoito ja ehkäisy

Yliaikainen raskaus on riskiraskaus. Vanhenevan istukan kyky kuljettaa happea sikiölle heikkenee. On hyvä tietää, että seurantakäynneillä arvioidaan äidin ja sikiön tilanne, eikä käynti automaattisesti merkitse sitä, että aloitetaan kohdunkaulan kypsytyksellä lääkehoidolla tai [synnytys käynnistetään](#). Käynnistysmenetelmän valinta riippuu äidin sairauksista, aiempien synnytysten kulusta, sikiön voinnista ja kohdunsuun tilanteesta.

Synnytyksen käynnistymiseen ei voi itse vaikuttaa. Tärkeintä on seurannan avulla varmistaa, että istukka toimii edelleen normaalisti ja sikiö voi hyvin.

Artikkelin tunnus: dlk00754 (021.009)

© 2023 Kustannus Oy Duodecim